

VSEM MINISTRSTVOM

Skupnost občin Slovenije
info@skupnostobcin.si

Združenje občin Slovenije
info@zdruzenjeobcin.si

Združenje Mestnih občin Slovenije
zmos@koper.si

Gospodarska zbornica Slovenije
info@gzs.si

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
info@ozs.si

Številka: 007-56/2021/12
Datum: 2. 4. 2021

Zadeva: ZIntPK – Obvestilo o osebah, odgovornih za javna naročila

Z novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), ki je stopila v veljavo 17. 11. 2020, je bila med drugim spremenjena tudi definicija oseb odgovornih za javna naročila. Opredelitev oseb, odgovornih za javna naročila je pomembna, ker so te osebe pod določenimi pogoji dolžne Komisiji za preprečevanje korupcije sporočiti svoje premoženjsko stanje.

V času od uveljavitve zakona se je na ministrstvo za razlago nove določbe obrnilo več institucij, zato smo z namenom poenotenega postopanja in širjenja ozaveščenosti, pripravili obvestilo ministrstvom in drugim deležnikom glede spremembe.

Uvodoma pojasnjujemo, da Ministrstvo za pravosodje ne more podati razlage predpisa iz svoje pristojnosti, ki bi pravno zavezovala druge državne organe ali sodišča, zato v nadaljevanju podajamo zgolj neobvezna pojasnila z vidika Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

10. točka 4. člena ZIntPK¹ določa, da so »osebe, odgovorne za javna naročila« osebe, ki jih naročniki imenujejo v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in osebe, ki odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika, kadar gre za javna naročila, za katera je potrebno v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izvesti postopek javnega naročanja in pod pogojem, da je ocenjena vrednost posameznega naročila enaka ali višja od 100.000 evrov brez DDV, ne glede na to, ali so ta naročila ali del dokumentacije o javnem naročilu v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke, označeni s stopnjo tajnosti. Za osebe, odgovorne za javna naročila, se štejejo tudi osebe, ki v skladu s to definicijo sodelujejo pri javnem naročanju in niso v delovnem razmerju pri naročniku.

Namen spremembe je bolj jasno določiti nabor oseb, za katere veljajo obveznosti za prijavo premoženjskega stanja. Po novem so to osebe, ki sodelujejo pri postopkih javnega naročanja (kadar izvedbo postopka kot obvezno določa zakon) in je vrednost naročila več kot 100.000 evrov. Tako smo se izognili spreminjanju kroga zavezancev ob vsakokratnih spremembah mejnih vrednosti, ki so jih prinašale delegirane uredbe.

Dodatno je bilo spremenjeno tudi besedilo, ki določa nabor oseb, odgovornih za javno naročanje, glede na njihov način udeležbe v postopku. Gre za

- osebe, ki jih naročniki imenujejo v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in
- osebe, ki
 - odločajo,
 - potrjujejo in
 - predlagajo vsebino razpisne dokumentacije,
 - ocenjujejo ponudbe oziroma
 - naročniku predlagajo izbor ponudnika.

Pri tem ni pomembno, ali gre za osebe, ki so zaposlene pri naročniku, ali pa gre za osebe, ki pri naročniku niso zaposlene (npr. zunanji člani strokovnih komisij, zunanji pripravljavci projektne dokumentacije itd.).

Pri ugotavljanju zavezancev običajno ni težav z osebami (bodisi uslužbenci naročnika ali zunanji), ki so formalno imenovane v strokovne komisije za oddajo javnega naročila. V zvezi s temi osebami namreč obstaja sklep o imenovanju v takšne komisije. Podobno je tudi z osebami, ki so zaposlene pri naročniku in odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika. V teh primerih gre za verigo odločevalcev v postopku. Pri identifikaciji zavezancev je bistveno paziti na morebitna nadomeščanja odsotnih posameznikov in menjave v tej verigi odločevalcev.

Več nejasnosti se je pojavilo glede zavezancev, ki pri naročniku niso zaposleni, pa odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika. Do takšnih situacij lahko pride na primer, ko naročnik angažira

¹ Prejšnje zakonsko besedilo se je glasilo: »osebe, odgovorne za javna naročila«, so: osebe, ki jih naročniki imenujejo v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in ki odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika, kadar gre za javna naročila, za katera je potrebno v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izvesti postopek javnega naročanja, razen postopek oddaje naročila male vrednosti, in kadar gre za javna naročila, za katera ni potrebno izvesti postopka javnega naročanja, če je vrednost naročila enaka ali višja od vrednosti za izvedbo postopka zbiranja ponudb po predhodni objavi, ne glede na to ali so ta naročila ali del dokumentacije o javnem naročilu v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke, označeni s stopnjo tajnosti. Za osebe, odgovorne za javna naročila, se štejejo tudi osebe, ki v skladu s to definicijo sodelujejo pri javnem naročanju in niso v delovnem razmerju pri naročniku.

zunanje projektante (npr. arhitekta ali inženirja) oziroma zunanje pripravljavce projektne dokumentacije in druge zunanje svetovalce (npr. pravne svetovalce).

Če zunanji pravni svetovalci zgolj pomagajo pri načrtovanju in procesnem vodenju postopka, pri pripravi dokumentacije (brez vsebinskih posegov, ki bi pomenili katero od zgoraj navedenih alinej), pri načrtovanju in vodenju postopkov, se ne štejejo za osebe, odgovorne za javna naročila.

Glede preostalih oseb, povsem enoznačnega odgovora ni mogoče podati in situacije terjajo presojo »od primera do primera«, ob upoštevanju konkretnih okoliščin, pri čemer bo ključno upoštevati naravo oziroma vsebino sodelovanja teh oseb, nenazadnje pa tudi njihov vpliv na vsebino javnega naročila (slednje, zlasti v kontekstu, ali je bil npr. predlog posameznega subjekta sploh upoštevan ali ne). Upoštevati je treba, da v kontekstu ugotavljanja oseb odgovornih za javna naročila sam obseg predlagane vsebine naročila ni ključen, namreč že z najmanjšimi vsebinskimi zahtevami, ki se morda zdijo nepomembne, lahko sodelujoči potencialno odločilno vplivajo na sam izid postopka javnega naročila oziroma izbiro ponudnika.

Projektanti, fizične osebe, ki pripravljajo projektno dokumentacijo za javno naročilo ali vsebinsko sodelujejo pri njeni pripravi, običajno ustrezajo definiciji osebe, odgovorne za javna naročila in s tem postanejo zavežanci za sporočanje premoženjskega stanja, ker se običajno po strokovni plati sledi njihovim rešitvam. Tudi sicer je projektante v skladu z drugim odstavkom 91. člena ZJN-3 (op. ta ureja preprečevanje nasprotja interesov) oseba, ki vodi postopek javnega naročanja pri naročniku pred sprejetjem odločitve o oddaji javnega naročila, dolžna pisno obvestiti o tem, kateremu ponudniku se javno naročilo oddaja (oziroma namerava oddati). Ta obveza se namreč nanaša na obveščanje vseh oseb, ki so sodelovale pri pripravi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ali njenih delov ali na kateri koli stopnji odločale v postopku javnega naročanja.

Glede vprašanja, kako ravnati v primeru, če zunanji člani ne želijo posredovati osebnih podatkov naročniku, da izpolni obveznost prijave po četrtem odstavku 41. člena ZIntPK, ugotavljamo, da gre za zakonsko obveznost, ki ni dispozitivne narave. Osebe, odgovorne za javna naročila morajo naročniku posredovati podatke, ki jih ta potrebuje za izpolnitev svojih zakonskih obveznosti, sicer ne morejo sodelovati v postopku kot osebe odgovorne za javno naročilo (še vedno lahko vsebinsko omejeno sodelujejo kot svetovalci, ki niso zavežanci, kolikor to dopušča ZJN-3).

Ko naročnik angažira zunanje izvajalce, mora biti v naprej jasno, kakšno vlogo bodo le ti imeli v postopku, predvideti je treba tudi možnost, da bo vrednost naročila takšna, da bodo sodelujoči postali zavežanci za poročanje premoženjskega stanja in to ustrezno predstaviti potencialnim izvajalcem, da se lahko odločijo, ali so pripravljeni sodelovati pri takšnem javnem naročilu.

Prosimo, da z obvestilom seznanite tudi preostale deležnike na vašem delovnem področju. V upanju, da vam bodo pojasnila v pomoč, vas lepo pozdravljamo,

Matic Zupan
Državni sekretar

Poslano:

- naslovníkom (po e-pošti)
- v vednost: Komisija za preprečevanje korupcije (anti.korupcija@kpk-rs.si)